

Eroarea teologiei legământului

Concepții și urmări ale teologiei legământului

Stanley Bruce Anstey

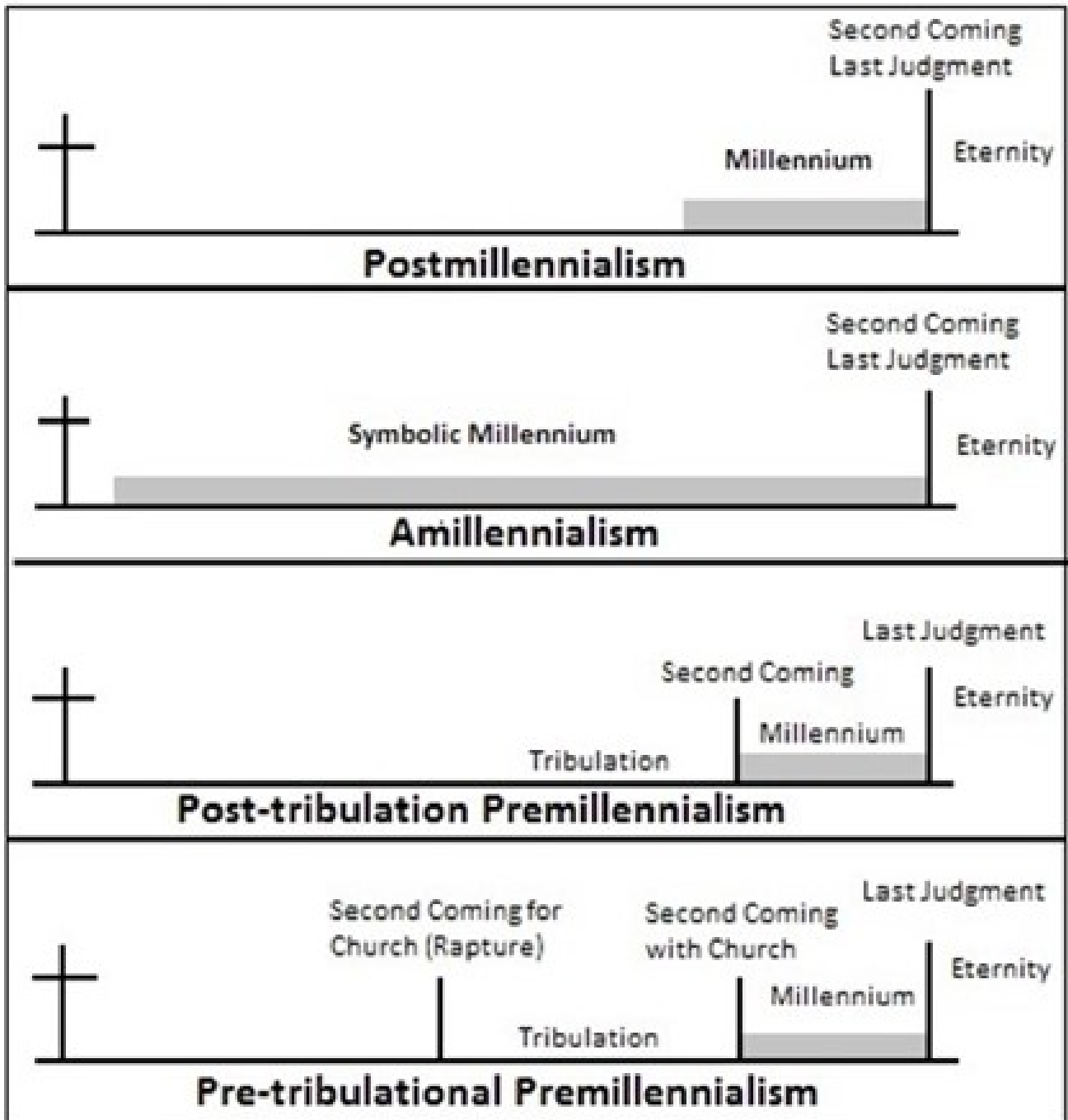
© SoundWords, Online începând de la: 24.08.2023, Actualizat: 24.08.2023

© SoundWords 2000–2020. Toate drepturile rezervate.

Toate articolele sunt prevăzute pentru folosirea exclusiv personală. Ele pot fi distribuite și fără cererea permisului de distribuire. Sunt interzise orice forme de multiplicare în scopuri comerciale. Publicarea pe alte pagini de internet este permisă numai cu acceptul redacției noastre.

Compararea diferitelor doctrine referitoare la Împărăția de o mie de ani

Comparison of Millennial Teachings



Lamorak

Teologia legământului

Teologia legământului este o metodă de interpretare a Bibliei care consideră că promisiunile și profețiile Vechiului Testament despre Israel se împlinesc în Biserica de astăzi. Deoarece teologii legământului nu pot demonstra că acestea au avut loc în adevăratul sens al cuvântului, ei au dezvoltat un principiu fals de interpretare; acesta este cunoscut sub numele de „spiritualizare”. Ei susțin că anumite afirmații din aceste promisiuni și profeții din Vechiul Testament nu se împlinesc în mod literal astăzi, ci în mod *spiritual* sau *alegoric*.

Această metodă de interpretare se numește „teologia legământului”, deoarece se presupune că se bazează pe legămintele pe care Dumnezeu le-a încheiat cu Adam, Avraam, Moise, David etc. Originile sale pot fi urmărite până în primele secole ale istoriei Bisericii, când oameni (precum Augustin) au început să învețe aceste lucruri. Mai târziu, ele au fost formulate într-un sistem de doctrină și făcute cunoscut de către reformatori în secolul al XVI-lea. Acesta este motivul pentru care teologia legământului este uneori numită „teologie reformată”, chiar dacă originile sale sunt cu mult anterioare Reformei. Această metodă falsă de interpretare a determinat numeroși creștini să creadă multe lucruri care sunt în contradicție cu Sfânta Scriptură. Este dificil de spus cu exactitate ce susțin doctrinar teologii legământului, pentru că există unele diferențe între ei.

Ce cred în general teologii legământului

În cele ce urmează se arată ce cred în general teologii legământului. Credincioșii din Vechiul Testament, creștinii și credincioșii mileniului sunt considerați a fi *un singur* popor al lui Dumnezeu, care ar fi binecuvântat în mod egal, fără deosebire, și toți ar fi mireasa și soția lui Hristos. Teologii legământului nu cred că într-o zi va exista o oaste cerească de credincioși binecuvântați și glorificați, distinctă de poporul pe care Dumnezeu îl binecuvântează pe pământ în timpul domniei lui Hristos. În schimb, toți credincioșii din toate timpurile se vor contopi într-un singur popor, care va moșteni pământul și vor trăi împreună pe el. Toți acești oameni sunt numiți Biserica. Teologii legământului susțin chiar că Biserica ar fi Israel în Vechiul Testament, iar Israel ar fi Biserica în Noul Testament.

Teologii legământului nu cred că venirea Domnului este iminentă, ci că venirea Sa ar avea loc doar *după* sfârșitul Împărăției lui Hristos - iar acest lucru s-ar întâmpla doar atunci când creștinii ar fi evanghelizat și convertit suficient de mult mari părți ale lumii. Prin urmare, ei cred că lumea va fi pusă în ordine prin influența Evangheliei și nu prin judecată, așa cum se spune în Scriptură (Isaia 26.9). Biserica ar fi trecut *deja* prin necazul cel mare atunci când Ierusalimul a fost distrus de Titus și de romani (în anul 70 d.Hr.). Așadar, necazul cel mare nu ar fi ceva în viitor. Din punctul lor de vedere, am fi acum în Împărăția lui Hristos - adică în Împărăția Milenară - dar într-un mod spiritual. Nu ar exista o Împărăție în adevăratul sens al cuvântului cu binecuvântări materiale, așa cum se așteptau iudeii. Acest lucru se numește „amilenialism” și este un principiu al teologiei legământului.

Potrivit învățaturii teologiei legământului, atât răpirea, cât și arătarea ar avea loc în același timp, la a doua venire a Domnului. Domnul ar învia pe cei morți - cei dreپți împreună cu cei răi - și i-ar răpi pe cei dreپți (împreună cu credincioșii înviați) în nori pentru a-L întâlni în văzduh. Apoi i-ar aduce imediat înapoi pe pământ și ei ar fi împreună cu El atunci când îi va judeca pe cei răi înviați. Cei neprihăniți ar trăi atunci cu Hristos pe pământ - nu ar merge în cer.

În ceea ce privește chemarea actuală a Evangheliei, teologia legământului confundă „Evanghelia harului lui Dumnezeu” (Faptele apostolilor 20.24) cu „Evanghelia Împărăției” a lui Dumnezeu (Matei 24.14). Din aceasta rezultă eroarea de a face din Biserică Împărăția lui Dumnezeu. Biserica și Împărăția sunt văzute ca fiind unul și același lucru; Hristos ar fi Împăratul Bisericii și ar domni peste ea. De aceea, creștinii ar fi copii ai Împăratului. Deoarece teologii legământului cred că Israel ar fi Biserica în Vechiul Testament și că Biserica ar fi Israel în Noul Testament, ei cred că creștinii ar trebui să respecte Legea. Ei convertesc în mod fals sabatul în duminică și insistă că creștinii trebuie să „respecte” și să „țină” duminica ca și cum ar fi sabatul. În consecință, fără să se gândească adoptă metodele iudaice de închinare, pe care Israel le practica în vremurile Vechiului Testament.

Teologia legământului învață, de asemenea, că „promisiunile” făcute lui Avraam s-ar fi împlinit în Biserica de astăzi. De asemenea, că „noul legământ”, pe care Domnul l-a promis că îl va încheia cu Israel (Ieremia 31.31-34), ar fi fost încheiat cu Biserica, deoarece Biserica ar fi (în ochii lor) Israelul spiritual.

Totuși, această interpretare este plină de erori și foarte problematică, atunci când este analizată logic până la final.

Diagrama Bisericii creștinătății în legătură cu doctrina dispensațională și doctrina legământului

THE CHURCHES OF CHRISTENDOM IN RELATION TO DISPENSATIONAL AND COVENANTAL TEACHING



Acest grafic arată că cea mai mare parte a creștinătății are o interpretare teologică a Scripturii bazată pe legământ.

Cum încalcă interpretarea teologică a legământului principiile interpretării Bibliei

1. Ea degradează caracterul lui Dumnezeu

Ea *degradează* caracterul lui Dumnezeu. Dumnezeu este prezentat ca fiind Cel care i-a indus în eroare pe copiii lui Israel, făcându-i să creadă că în viitor va exista o împărăție în adevăratul sens al cuvântului, de care ar avea parte, dar în realitate El nu a intenționat niciodată o astfel

de împărăție. Pe parcursul multor secole din timpul Vechiului Testament, El nu ar fi încercat să le corecteze așteptările false. Dumnezeu este astfel prezentat ca un Dumnezeu care face promisiuni false și înșelătoare.

Cu toate acestea, Dumnezeu a spus ce a vrut să spună, și a vrut să spună ce a spus - la propriu (Numeri 23.19). Când Domnul S-a arătat ucenicilor Săi după înviere și aceștia L-au întrebat: „Doamne, în acest timp restabilești Împărăția pentru Israel?”, El nu a negat faptul că Împărăția va fi restabilită în adevăratul sens al cuvântului. El a spus doar: „Nu este treaba voastră să știți timpurile sau perioadele; pe acestea Tatăl le-a pus sub stăpânirea Sa” (Faptele apostolilor 1.6,7). Tatăl are propriul Său timp, în care va instaura Împărăția în adevăratul sens al cuvântului cu binecuvântările promise, dar acest lucru se va întâmpla mai târziu. Dacă nu ar fi fost așa, Domnul le-ar fi corectat așteptările lor greșite în acel moment, dar El nu a încercat să-i corecteze în această privință, pentru că ei aveau o așteptare corectă.

2. Ea Îl privează pe Domnul Isus de posibilitatea de a arăta gloria Împărăției Sale în această lume

Îl *privează* pe Domnul Isus de posibilitatea de a arăta în această lume gloria Împărăției Sale (Habacuc 2.14; 2. Tesaloniceni 1.10; Apocalipsa 1.7). De asemenea, Îl privează pe Dumnezeu Tatăl de satisfacția de a-L vedea pe Fiul Său glorificat public în locul în care a fost dezonorat (Ioan 5.23).

3. Ea neagă Sfânta Scriptură, care afirmă în mod clar că Dumnezeu cheamă în prezent Biserica prin Evanghelie

Ea *neagă* Scriptura, care spune în mod clar că credincioșilor din Vechiul Testament nu le era cunoscut faptul că Dumnezeu cheamă în prezent Biserica prin Evanghelie; acest fapt a fost descoperit doar prin taină (Romani 16.25,26; Efeseni 3.3-10; Coloseni 1.25-27). Teologii legământului cred că chemarea actuală a Bisericii prin Evanghelie era cunoscută de profeții Vechiului Testament; ei ar fi profețit această nouă deștelenire a lui Dumnezeu. Dar, procedând astfel, ei neagă pur și simplu afirmațiile clare ale Scripturii că ei nu știau nimic despre aceasta. Era o „taină” care fusese „ascunsă” în veacuri trecute și care a fost dezvăluită doar atunci când Duhul lui Dumnezeu a venit să locuiască în Biserica de pe pământ.

Mai mult, învățătura potrivit căreia Biserica a existat în vremurile Vechiului Testament (așa cum fac teologii legământului) neagă afirmația Domnului din Matei 16.18: „Eu voi zidi Adunarea Mea”. Faptul că El va zidi Adunarea Sa arată: când El a învățat și a predicat pe pământ, aceasta nu exista încă. Ea a început abia la Cincizecime, când Duhul lui Dumnezeu a fost trimis să formeze Biserica, Trupul lui Hristos (1. Corinteni 12.13; Faptele apostolilor 2.1-4,47; 5.11). Această lucrare a Duhului Sfânt este numită „început”, nu o continuare (Faptele apostolilor 11.15).

4. Ea amână venirea Domnului

Ea *amână* venirea Domnului și acest lucru deschide ușa pentru ca tot felul de lucruri negative

să afecteze practic viața credinciosului (Matei 24.48).

5. Ea degradează Biserica

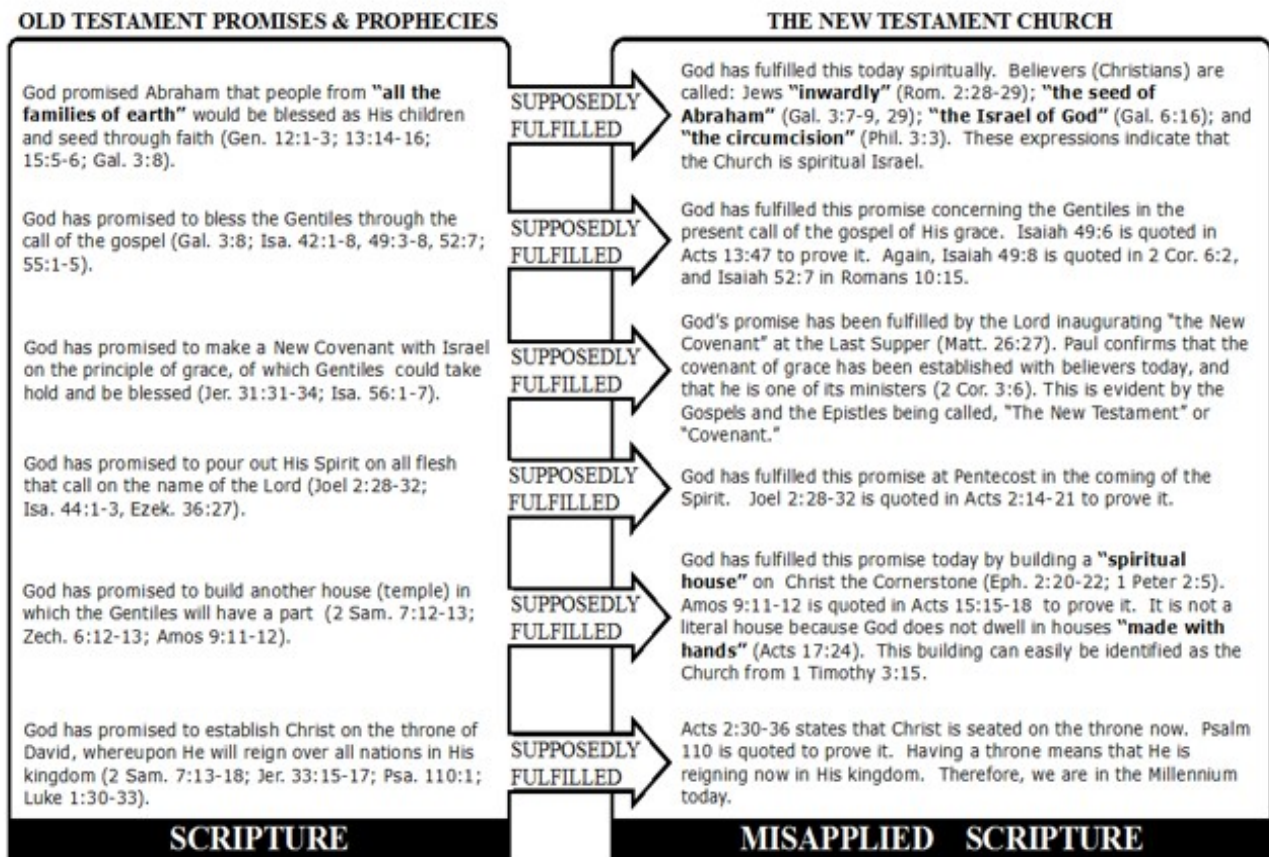
Biserica este *degradată* prin ea: de la ceva ceresc, cu binecuvântări unice, care îi aparțin doar ei (Efeseni 1.3), la un credincios al Împărăției Milenare pe pământ. Potrivit învățăturii Scripturii, Biserica din epoca harului este o entitate distinctă în cadrul comunității de oameni binecuvântați. Ea este numită „Adunarea celor întâi-născuți” sau „Biserica celor întâi-născuți” (Evrei 12.22,23). „Întâi-născut” este un termen care se referă la ceva care este pe primul loc și proeminent; prin urmare, Biserica are un loc de frunte printre ceilalți credincioși ai lui Dumnezeu. Credincioșii care alcătuiesc Biserica sunt priviți ca „fii” în casa lui Dumnezeu; un credincios din Vechiul Testament, pe de altă parte, este considerat „copil” și „slujitor” în această casă (Galateni 4.1-7). Obiceiul iudaic al gospodăriei, bar-mizva, ilustrează această diferență. Și în Apocalipsa 19, „soția” Mielului este distinsă de ceilalți sfinți cerești care sunt „chemați la cina (ospățul) nunții” (adică prietenii mirelui; Ioan 3.29). Ca soție, ea are o poziție specială în raport cu Mielul, pe care ceilalți nu o au. În Scriptură se spune că Dumnezeu va avea multe familii de ființe binecuvântate în cer și pe pământ, toate în relații diferite cu El - nu sunt toate o singură societate (Efeseni 3.15). Dar nimeni nu are un loc de favoare și de apropiere față de Hristos precum creștinii, care sunt mădulare ale trupului Său (Efeseni 5.23-32).

6. Ea privează rămășița lui Israel de moștenirea sa

Rămășița lui Israel este *jefuită* de moștenirea lor în patria lor. Scriptura spune că aceasta nu le-a fost luată în ciuda eșecului lor (Romani 11.29).

Interpretări eronate ale Scripturii prin teologia legământului

ERRONEOUS COVENANTAL INTERPRETATIONS OF SCRIPTURE



7. Ea se abate de la principiile sănătoase de interpretare a Bibliei

Ea se *abate* de la principiile sănătoase de interpretare a Bibliei și presupune că lucrurile din Vechiul Testament, pe care Duhul Sfânt le citează în Noul Testament, s-ar împlini în Biserica de astăzi. Dar aceasta este doar o presupunere, iar Duhul lui Dumnezeu nu a avut neapărat această intenție.

Atunci când un pasaj din Vechiul Testament este citat ca o împlinire în Noul Testament, înseamnă de obicei că acest pasaj din Vechiul Testament este împlinit. Dar dacă Duhul lui Dumnezeu citează un pasaj din Vechiul Testament în Noul Testament fără a spune în mod specific că este „împlinit”, El o face doar pentru a arăta caracterul, natura unui lucru sau că principiul în cauză este în concordanță cu căile morale ale lui Dumnezeu. Compară, de exemplu, Ioan 19.36 cu Ioan 19.37; Faptele apostolilor 1.16,20 cu Faptele apostolilor 2.16-21; Faptele apostolilor 13.27 cu Faptele apostolilor 13.47. Teologia legământului nu respectă acest principiu în interpretarea Sfintei Scripturi și pune în diverse pasaje lucruri care nu sunt prevăzute. De aici se trag apoi concluzii greșite.

Teologii legământului sunt, de asemenea, adesea inconsecvenți și contradictorii în metoda lor de „spiritualizare” a Scripturii. Ei învață că profețiile Vechiului Testament s-ar împlini alegoric în Biserica de astăzi. Dar multe afirmații din Vechiul Testament s-au împlinit în adevăratul sens al cuvântului. Nu se poate nega acest lucru. De exemplu, blestemele și judecățile

pronunțate asupra lui Israel. Dacă nu-și respectau obligațiile din legământ, erau avertizați că vor fi nimiciți de dușmanii lor și duși ca prizonieri din țara lor. Acest lucru s-a întâmplat în realitate; cele zece seminții au fost duse în Asiria și cele două seminții în Babilon. De asemenea, profețiile despre prima venire a lui Mesia s-au împlinit toate în adevăratul sens al cuvântului: nașterea Sa din fecioară, viața și slujirea Sa, respingerea, moartea și învierea Sa etc.

Din acest motiv, teologii legământului trebuie să admită că doar unele dintre profețiile Vechiului Testament s-au împlinit alegoric. Dar acest lucru îl pune pe cititorul serios al Bibliei într-o dilemă. Ce părți ar trebui să ia în adevăratul sens al cuvântului și pe care ar trebui să le înțeleagă în mod alegoric? Și ce autoritate are el pentru a decide care este care? Teologii legământului vor spune că binecuvântările ar trebui înțelese alegoric, dar judecățile în adevăratul sens al cuvântului. Dar ce autoritate biblică au ei pentru a face această distincție? Dacă acest lucru ar fi adevărat, de ce nu ne-a spus Dumnezeu acest lucru în Cuvântul Său?

Când examinăm acest punct de vedere (că binecuvântările din Vechiul Testament s-ar împlini alegoric, dar judecățile ar trebui înțelese textual), constatăm că în multe cazuri nu este consecvent. Multe binecuvântări promise lui Israel s-au împlinit în mod textual. De exemplu, binecuvântările din Deuteronomul 27-31 au fost împlinite în zilele lui Iosua și în timpul lui David și Solomon. De asemenea, promisiunea că copiii lui Israel vor fi scoși din captivitate și restabiliți, dacă se vor smeri, s-au împlinit textual în Ezra și Neemia. Așadar, această metodă de interpretare este în mod inerent neconcludentă. Și de ce ar trebui să credem că unele părți ale Vechiului Testament sunt împlinite spiritual sau alegoric, când Dumnezeu ne-a arătat deja cum intenționează să împlinească aceste lucruri, împlinind multe dintre ele în adevăratul sens al cuvântului? În mod logic, dacă Dumnezeu a început în acest mod, ne-am aștepta ca El să împlinească și restul profețiilor în acest mod literal.

Interpretarea cu fidelitate a Bibliei crede într-o împlinire literală a Scripturii

Interpretarea fidelă Bibliei crede într-o împlinire textuală a Sfintei Scripturi. Aceasta nu înseamnă că fiecare cuvânt sau frază din Biblie este literală, ci că *împlinirea* acestor lucruri este literală. Duhul Sfânt folosește multe imagini și simboluri în Cuvântul lui Dumnezeu; acestea pot să nu fie înțelese în sensul literar al cuvântului, dar ceea ce simbolizează ele se înțelege întotdeauna literal. De exemplu, Scriptura vorbește despre faptul că „soarele” nu mai strălucește și că „stelele” cad din cer (Matei 24.29). Acest lucru nu poate fi luat literal. Multe stele sunt de mii de ori mai mari decât pământul; dacă una dintre ele ar cădea pe pământ, acesta ar fi distrus imediat. Aceste lucruri trebuie în mod evident înțelese în mod simbolic. Ele sunt menite să indice faptul că marea apostazie, pe care o va aduce antihristul, îi va lipsi pe oameni de lumina și adevărul divin (soarele) și că mulți conducători (stelele) vor ceda întunericului spiritual și nu-L vor mai recunoaște pe Dumnezeu. Aceste lucruri se vor întâmpla la propriu.

Teologii legământului nu au nicio problemă în a pune lucruri în Sfânta Scriptură pentru a se potrivi cu imaginația lor. Noi numim acest lucru „fudge-factor”, „factorul de corecție”. Un exemplu în acest sens este inventarea „legământului faptelor” și a „legământului harului”, care nu sunt menționate în Scriptură. Ei afirmă, de asemenea, că „noul legământ” (Ieremia

31.31-34) ar fi încheiat acum cu Biserica - dar nu există niciun pasaj din Scriptură care să spună acest lucru. De fiecare dată când este menționat noul legământ, se spune clar că a fost încheiat cu „casa lui Israel și casa lui Iuda”, niciodată cu Biserica (Evrei 8.10-12). Apostolul Pavel confirmă acest lucru, spunând că „legămintele” și „făgăduințele” aparțin concetățenilor săi. El descrie exact cine sunt aceștia, astfel încât să nu lase nicio îndoială: „Frații mei, rudele mele după carne” (Romani 9.3,4). Prin aceasta este imposibil să se înțeleagă astăzi o mulțime de credincioși dintre păgâni, așa cum învață teologii reformați. De regulă, binecuvântările creștine sunt văzute ca posesiuni *actuale* ale credincioșilor (Efeseni 1.3-14: verbe la trecut), în timp ce binecuvântările profetizate ale lui Israel sunt *viitoare*.

Teologia legământului se îndepărtează de principiile sănătoase de interpretare a Bibliei

Un alt exemplu de îndepărtare a teologiei legământului de la principiile sănătoase ale interpretării Bibliei: sensul cuvântului „Israel” este transformat, schimbat, din Vechiul în Noul Testament. Acest lucru întrerupe revelația progresivă a adevărului în Sfânta Scriptură. Cititorii Bibliei ar trebui să respecte un principiu important al interpretării Bibliei: Revelațiile noi nu contrazic niciodată revelațiile date anterior. Un concept, un termen din Vechiul Testament *nu* poate fi înțeles ca fiind opusul său în Noul Testament, altfel Biblia ar fi plină de contradicții.

Când a fost scrisă Scriptura, Dumnezeu a dat o lumină suplimentară asupra anumitor lucruri, dar aceste noi revelații nu contrazic revelațiile anterioare. Sfânta Scriptură prezintă adevărul ca o clădire care se construiește: se pune o fundație, apoi se adaugă structura, etc. Un lucru se construiește peste altul; și fiecare lucru nou care este adăugat nu dărmă un lucru anterior. Prin urmare, nu se poate ca poporul lui Israel, care este înțeles în mod literal în Vechiul Testament, să nu mai fie înțeles în mod literal în Noul Testament. Romani 9-11 confirmă acest lucru. Termenul „Israel” este folosit de mai multe ori în aceste capitole pentru descendenții naturali ai lui Avraam (rudele lui Pavel după carne), nu pentru descendenții spirituali ai lui Avraam. Așadar, cuvântul „Israel” nu și-a schimbat sensul în Noul Testament.

Apostolul Pavel arată cum să se procedeze în mod corect și adecvat cu Sfânta Scriptură: el „în trei sabbate a stat de vorbă cu ei din Scripturi” (Faptele apostolilor 17.2). El nu a argumentat cu nicio idee preconcepută introducând-o în Scriptură, ci și-a scos gândurile din Scriptură.

8. Ea contrazice logica în multe dintre interpretările sale

Teologia legământului *contrazice* logica în multe dintre interpretările sale. Când este dusă logic până la sfârșit, multe dintre „spiritualizările” sale nu au niciun sens. De exemplu, ni se spune că ne-am afla acum în Împărăția (milenară a) lui Hristos. Dar descrierile din Sfânta Scriptură ale Împărăției lui Hristos în putere indică faptul că Hristos va domni cu un toiag de fier (Apocalipsa 2.27) și că dreptatea va pătrunde în întreaga lume (Isaia 32.1-19). Pe lângă aceasta, satan și îngerii săi căzuți vor fi legați în abis și nu vor mai putea să înșele popoarele (Isaia 24.21,22; Apocalipsa 20.1-3). Mai mult, judecata va fi executată asupra celor răi în fiecare dimineață (Psalmul 101.8; Țefania 3.5). Lupul și mielul vor paște împreună, iar pustiul va înflori ca un trandafir (Isaia 11.6; 35.1-7; 65.25). Oricum s-ar interpreta aceste lucruri, alegoric sau spiritual, ar fi foarte greu de convins pe cineva că acest lucru se întâmplă astăzi.

Trebuie să credem că dreptatea domnește acum în lume? Este satan cu adevărat legat astăzi? Cum putem crede în mod serios acest lucru, când putem vedea răul său lucrând în fiecare națiune și în fiecare domeniu al vieții? Chiar cade judecata peste cei răi în fiecare dimineață, așa cum spune Scriptura? Teologii legământului ar putea „spiritualiza” aceste lucruri, dar, făcând acest lucru, ei și-ar retrage propria învățătură conform căreia judecățile din Scriptură trebuie luate în adevăratul sens al cuvântului. Și, este regnul animal în pace? Dacă ei spun că leopardul și iedul sunt împreună în tabăra spirituală astăzi - ce ar putea însemna asta?

9. Ea distruge modelele și imaginile din Sfânta Scriptură

Teologia legământului *distruge* modelele și imaginile Sfintei Scripturi. Atât în Vechiul, cât și în Noul Testament, imaginile dispensaționale minunate arată Israelul pus temporar deoparte și, în prezent, chemarea cerească a Bisericii intercalată, înainte ca Dumnezeu să Își reia acțiunea cu o rămășiță a lui Israel. Toate aceste imagini ar trebui să fie eliminate ca fiind simple fantezii. Aceste imagini simbolice se întind pe parcursul a circa cincizeci sau șaiszeci de capitole din Bibliile noastre!

10. Ea schimbă ordinea evenimentelor profetice

Teologia legământului *schimbă* ordinea evenimentelor profetice. Probabil că în afară de faptul că Domnul va veni și că cel rău va fi în cele din urmă aruncat în iazul de foc, ni se spune că profețiile din Vechiul Testament și din Apocalipsa s-ar fi împlinit deja! De aceea nu ar mai exista nici un necaz de șapte ani care să vină, nici un antihrist care să vină, nici Armagedonul etc.!

Răpirea și arătarea

Un alt exemplu al acestei confuzii este ideea că la venirea Domnului, răpirea și arătarea au loc în același timp. Însă, Sfânta Scriptură arată că trebuie să se întâmple prea multe lucruri între răpire și arătare, pentru ca arătarea să fie posibilă. Domnul trebuie mai întâi să ne aducă în casa Tatălui (Ioan 14.2,3) și să ne facă să stăm la masa Lui și să ne dea bucuria cerească (Luca 12.37). Apoi, El Își va lua locul pe scaunul de judecată și va judeca viețile noastre (2. Corinteni 5.10). După aceea, va fi un timp de închinare în jurul tronului din ceruri și ne vom depune coroanele la picioarele Lui (Apocalipsa 4-5). Apoi va avea loc nunta Mielului (Apocalipsa 19.7,8), urmată de ospățul nunții (Apocalipsa 19.9). Este imposibil ca aceste lucruri să se întâmple în momentul indicat de interpretarea făcută de teologia legământului.

În afară de aceasta, dacă venirea Domnului pentru a judeca „pe cei vii și pe cei morți” (2. Timotei 4.1; 1. Petru 4.5) ar avea loc la sfârșitul domniei lui Hristos, după ce Biserica ar fi convertit lumea la Dumnezeu, cine dintre cei vii ar fi judecat?